

Наредба № 3 от 27.07.1998 г. за функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата от професионалните рискове и превенция на тези рискове (Загл. изм. - ДВ, бр. 102 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.)

Издадена от министъра на труда и социалната политика, обн., ДВ, бр. 91 от 5.08.1998 г., изм., бр. 102 от 22.12.2009 г., в сила от 1.01.2010 г.

**Раздел I
Общи положения**

Чл. 1. (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2009 г., в сила от 1.01.2010 г.) С тази наредба се определят функциите и задачите на длъжностните лица и на специализираните служби в предприятията за организиране изпълнението на дейностите, свързани със защитата от професионалните рискове и превенция на тези рискове, наричани по-нататък "органи за безопасност и здраве при работа".

Чл. 2. (1) Органите за безопасност и здраве при работа подпомагат работодателя при изпълнение на задълженията му за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд.

(2) В зависимост от вида и характера на упражняваните дейности, броя на работниците, условията на труд и рисковите фактори работодателят създава органи за безопасност и здраве при работа, като назначава или определя едно или повече длъжностни лица с подходящо образование и квалификация или изгражда специализирана служба.

(3) Когато работодателят възложи функциите на орган за безопасност и здраве при работа като допълнително задължение на длъжностно лице, той определя и минималното необходимо време за изпълнение на възложените му задачи.

Чл. 3. Органите за безопасност и здраве при работа, назначени или определени от работодателя, трябва да са специалисти с подходящо образование и квалификация, съобразно характера на дейността, да притежават необходимата теоретична и практическа подготовка, приложими в предприятието, и да отговарят на изискванията, определени в други нормативни актове.

Чл. 4. (1) Работодателят пряко ръководи и контролира дейността на органите за безопасност и здраве при работа, осигурява необходимата информация и условия за ефективното изпълнение на задачите им.

(2) Органите за безопасност и здраве при работа не могат да бъдат поставяни в неблагоприятно положение вследствие добросъвестното изпълнение на задълженията си.

Чл. 5. Когато работодателят сключи договор с други юридически или физически лица съгласно чл. 24, ал. 3 на Закона за здравословни и безопасни условия на труд, обхватът на функциите и задачите, които ще бъдат изпълнявани, се определят с договор.

**Раздел II
Функции и задачи на органите за безопасност и здраве при работа**

Чл. 6. (1) Основните функции на органите за безопасност и здраве при работа са:

1. организиране и координация на дейността по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
2. консултиране и подпомагане на работодателя и другите длъжностни лица по прилагане на изискванията за осигуряване на безопасни и здравословни условия на труд при организиране и осъществяване на трудовата дейност;
3. контрол от името на работодателя за спазване на нормите и изискванията на законодателството и за изпълнението на задълженията на работниците и служителите;
4. предлагане и прилагане на мерки за въздействие при нарушения на норми и изисквания и при неизпълнение на определените задължения.

(2) Основните направления в работата на органите за безопасност и здраве при работа са свързани със:

1. създаване на интегрирана фирмена политика за превантивност, обхващаща организацията на работа, технологии, работни места и работно оборудване и обвързваща всички участници в трудовата дейност;
2. (изм. - ДВ, бр. 102 от 2009 г. , в сила от 1.01.2010 г.) организиране на ефективна система за защита от професионалните рискове и превенция на тези рискове.

Чл. 7. При изпълнението на основните функции органите за безопасност и здраве при работа:

1. организират и участват в разработването на правилник за вътрешния трудов ред, по отношение задълженията на длъжностните лица, работниците и служителите, за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд и обвързването им със степените на дисциплинарни наказания съгласно чл. 188 от Кодекса на труда ;
2. координират работата на длъжностните лица и на звената за управление на предприятието при реализиране на задълженията им по осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд;
3. организират и участват в работата по установяването и оценката на професионалните рискове;
4. организират разработването на проекти, програми и конкретни мерки за предотвратяване на риска за живота и здравето на работниците и служителите;
5. организират и участват при подготовката и изготвянето на оценки и становища относно съответствието с изискванията за безопасност и здраве при работа на проекти и при въвеждането в експлоатация на обекти, производства, технологии, работно оборудване и работни места;
6. извършват проучване за възможностите и качеството на предлаганите услуги от звената, включени в националната инфраструктура за оказване помощ на работодателя (служби по трудова медицина, измервателни лаборатории, центрове за обучение, лицензирани юридически и физически лица и др.), и при необходимост подготвят предложения за сключване на договори;
7. сътрудничат и подпомагат службите по трудова медицина при изпълнение на функциите и задачите им;
8. изискват от съответните длъжностни лица създаване на организация на работата, при която работниците и служителите да могат да извършват възложената им работа, без да

е застрашена тяхната безопасност и здраве;

9. изискват разработването и прилагането на оперативни планове за действия, насочени към осигуряване на безопасността и защитата на работниците, намиращи се в зони с високо ниво на професионален риск;

10. предприемат мерки за координиране действията по изпълнение на задълженията за осигуряване на безопасност и здраве, при съвместна работа на работници от различни предприятия;

11. изискват въвеждането на съоръжения за колективна защита и осигуряване на подходящи средства за индивидуална защита в случаите, когато е налице риск, който не може да бъде предотвратен;

12. организират и участват в разработването на фирмените нормативни актове за безопасност и здраве при работа;

13. организират изготвянето на аварийни планове за действие при извънредни ситуации;

14. организират и участват при разработването и реализирането на програми за квалификация, преквалификация и инструктажи на работниците и служителите по безопасността и здравето при работа;

15. организират и участват в разследването на причините за трудовия травматизъм;

16. подпомагат осъществяването и участват в социалния диалог между партньорите в предприятието;

17. организират и участват при провеждането на проучвания за мнението на работниците и служителите относно условията на труд и предприеманите мерки за опазване на тяхното здраве;

18. консултират длъжностни лица, работници и служители по прилагането на правилата за безопасни и здравословни условия на труд;

19. организират разпространението на информация и пропагандирането на мерки, свързани със здравето и безопасността на работниците и служителите;

20. организират поддържането и правилното оформяне на изискващата се от нормативните актове документация;

21. осъществяват взаимодействието със службите за пожарна безопасност, гражданска защита, ХЕИ и районните инспекции по труда.

Чл. 8. Органите за безопасност и здраве при работа:

1. осъществяват контрол за спазване изискванията на нормативните актове и изпълнението на задълженията в тази област от работниците и служителите;

2. в случаи на констатирани нарушения предписват мерки на съответните длъжностни лица за отстраняване на нарушенията;

3. при констатиране на непосредствена опасност за живота и здравето на работещите спират машини, съоръжения, работни места и незабавно информират за това съответното длъжностно лице за предприемане на мерки и отстраняване на опасностите.

Чл. 9. При констатирани нарушения или неизпълнение на задължения органите за безопасност и здраве при работа информират работодателя и предлагат съответни мерки, включително и за налагане на санкции на виновните длъжностни лица.

Чл. 10. Периодично през годината и за всяка изтекла година органите за безопасност

и здраве при работа изготвят анализ на дейността и състоянието на безопасните и здравословни условия на труд, който се обсъжда в комитетите по условия на труд и от ръководството на предприятието.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Органите за безопасност и здраве при работа, създадени в министерства, ведомства и в местните органи за държавно управление на основание чл. 2, т. 2 от ПМС № 9 от 1995 г. за неотложни мерки за осигуряване на безопасни условия на труд (ДВ, бр. 9 от 1995 г.), осъществяват функциите и задачите, определени от съответния министър или ръководител, съгласно чл. 401 КТ и тези, произтичащи от други нормативни актове.

§ 2. Тази наредба се издава на основание чл. 24, ал. 2 от Закона за здравословни и безопасни условия на труд .

§ 3. Отменят се:

1. Наредба № 4 от 1994 г. за осигуряване на безопасни условия на труд (ДВ, бр. 76 от 1994 г.).

2. Наредба № 2 от 1995 г. за функциите и задачите на специализираните органи по безопасност на труда (ДВ, бр. 34 от 1995 г.).